

PATIENTSKADELAG (1996:799)

1§ - INLEDANDE BESTÄMMELSER

Denna lag innehåller bestämmelser om rätt till patientskadeersättning och om skyldighet för vårdgivare att ha en försäkring som täcker sådan ersättning (patientförsäkring).

2§ - PATIENTBEGREPPET

Med patient jämställs i denna lag den som frivilligt deltar som försöksperson i medicinsk forskning eller som donerar organ eller annat biologiskt material för transplantation eller annat medicinskt ändamål.

KOMMENTAR

En förutsättning för att ersättning skall lämnas är att en person har skadats i sin egenskap av patient. Det har inte ansetts nödvändigt att i lagen definiera begreppet patient. Av förarbetena framgår att med **patient** avses *alla som etablerat en kontakt med hälso- och sjukvårdspersonalen angående sitt eget hälsotillstånd*. Det spelar ingen roll om kontakten etableras efter den enskildes eget initiativ eller om det sker på annat sätt. När någon ges vård eller behandling eller genomgår en undersökning skall han eller hon, oavsett anledningen till åtgärden, betraktas som patient (prop. 1995/96:187 s. 76). Inte bara patienter utan även efterlevande till patienter kan ha rätt till ersättning, se kommentaren till 8 § 1 st.

3§ - GEOGRAFISK BEGRÄNSNING

Lagen gäller *endast skador som har uppkommit i samband med hälso- och sjukvård i Sverige*.

KOMMENTAR

En förutsättning för att patientskadeersättning skall kunna lämnas är att skadan uppkommit i samband med hälso- och sjukvård i Sverige. Vad som avses med hälso- och sjukvård anges i 5 §. Med uttrycket "i Sverige" avses *Sveriges landområden, Sveriges sjöterritorium med inre vatten och territorialhavet samt luftrummet över landområdena och sjöterritoriet*.

Lagen är således **inte tillämplig på patienter som vårdas utomlands**, även om vården sker vid anläggningar som drivs av svenska vårdgivare med svensk hälso- och sjukvårdspersonal eller vid inrättningar som inte drivs av svenska vårdgivare men där ändå behandlingen kan anses ske inom ramen för svensk sjukvård. Patienter som vårdas utomlands får därför försäkras genom frivilliga åtaganden av vårdgivaren.



5 § - HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

I denna lag avses med

- *hälso- och sjukvård*: sådan verksamhet som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), tandvårdslagen (1985:125) eller lagen (2001:499) om omskärelse av pojkar, annan liknande medicinsk verksamhet 9) samt verksamhet inom detaljhandeln med läkemedel, allt under förutsättning att det är fråga om verksamhet som utövas av personal som omfattas av 1 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659),
- *vårdgivare*: statlig myndighet, landsting eller kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, landstinget eller kommunen har ansvar för (offentlig verksamhet) samt enskild som bedriver hälso- och sjukvård (privat vårdgivare).

12 § - OBLIGATORISK PATIENTFÖRSÄKRING

Vårdgivare skall ha en patientförsäkring som täcker ersättning för skador som omfattas av denna lag. Bedrivs verksamheten av privat vårdgivare efter avtal med offentlig vårdgivare, är det den offentlige vårdgivaren som skall ha försäkringen.

KOMMENTAR

Skyldigheten att ha en försäkring som täcker ersättningskyldigheten enligt patientskadelagen gäller för alla vårdgivare i Sverige.

Landsting och kommuner kan uppdra åt enskilda på entreprenad att fullgöra vårduppgifter men detta innebär inte att de upphör att vara vårdgivare för den vårdverksamheten. Landsting och kommuner är därför skyldiga att teckna patientförsäkring för den vård som sker på entreprenad. I sådant fall är entreprenören inte skyldig att teckna försäkring. För vård som den private vårdgivaren ger patienter som inte omfattas av entreprenadavtalet är den private vårdgivaren försäkringsskyldig.

PATIENTFÖRSÄKRINGEN (LÖF)

Patientskadelagens bestämmelser skall gälla i LÖFs patientförsäkring.

Patientskadelagen (SFS 1996:799) trädde i kraft 1997-01-01. I lagen regleras rätten till patientskadeersättning och skyldighet för vårdgivare att ha en patientförsäkring som täcker sådan ersättning.

LÖF åtar sig att enligt patientskadelagen (1996:799) lämna patientskadeersättning för personskada som orsakas patient i samband med av försäkringstagaren i Sverige bedriven hälso- och sjukvård.

Försäkringen gäller enligt 12 § patientskadelagen även sådan hälso- och sjukvård som privat vårdgivare utför enligt avtal med försäkringstagaren samt även hälso- och sjukvård som annan offentlig vårdgivare utför enligt avtal med försäkringstagaren. Med avtal avses uppdrag åt enskild vårdgivare



att på entreprenad fullgöra vårduppgifter. Med sådant avtal likställs inte samverkansavtal enligt lagen om läkarvårdsersättning.

LÖF åtar sig att utge behandlingsskadeersättning för kroppsskada som orsakas patient *i direkt samband med hälso- och sjukvård som utförs vid vårdinstitution utanför Sveriges gränser endast under förutsättning att försäkringstagaren remitterat patienten dit och svarar för vårdkostnaderna.*

Ersättningsbestämmelserna i LÖFs försäkring vid **utlandsvård** bygger i allt väsentligt på patientskadelagens bestämmelser. Ett undantag är dock att rent psykiska skador inte ersätts.

KOMMENTAR

Patientförsäkringen följer patientskadelagens regler och gäller som utgångspunkt endast för vård i Sverige. För utlandsvård finns emellertid ett skydd enligt försäkringen hos LÖF. Behandlingsskadeersättning kan utges om kroppsskadan har direkt samband med vården under förutsättning att försäkringstagaren har remitterat patienten dit och svarar för vårdkostnaderna. Vård som patienten bekostar själv vid vårdinstitution utanför Sveriges gränser omfattas således inte.

Detta PM har upprättats av,

Veronica Nybacka
Söderberg & Partners

